

**Dirección Xeral de Formación Profesional
Rede de CIFP**

Modelo MD85PRO01

Programación de módulo

Módulo: TÉCNICAS BÁSICAS DE ENFERMERÍA

Profesor/a: Mª ISABEL RAMALLAL RODRÍGUEZ

Curso: 2024 - 2025

CIFP: FONTECARMOA

Índice

1	Identificación da programación	3
	1.1. Centro educativo.....	3
	1.2. Ciclo formativo.....	3
	1.3. Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)	3
	1.4. Profesorado responsable	3
2	Concreción do currículo en relación á súa adecuación ás características do ámbito produtivo	3
3	Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha	4
4	Unidades didácticas	6
	4.1. Unidade didáctica 1. Título	6
	4.1.1. Identificación da unidade didáctica	6
	4.1.2. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan	5
	4.1.3. Obxectivos específicos da unidade didáctica	5
	4.1.4. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado	6
	4.1.5. Contidos	7
	4.1.6. Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación	8
	4.2. Unidade didáctica 2. Título	9
	4.2.1. Identificación da unidade didáctica	9
	4.2.2. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan	9
	4.2.3. Obxectivos específicos da unidade didáctica	9
	4.2.4. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado	9
	4.2.5. Contidos	9
	4.2.6. Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación	10
	4.3. Unidade didáctica n. Título	11
5	Mínimos esixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación	51
6	Procedemento para a recuperación das partes non superadas	52
	6.1. Procedemento para definir as actividades de recuperación	52
	6.2. Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua	53
7	Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente	53
8	Medidas de atención á diversidade	54
	8.1. Procedemento para a realización da avaliación inicial	54
	8.2. Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados	54
9	Aspectos transversais	55
	9.1. Programación da educación en valores	55
	9.2. Actividades complementarias e extraescolares	
10	Outros	56
	10.1 Normas para a realización das probas teórico-prácticas	56

1 Identificación da programación

1.1. Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36013771	CIFP FONTECARMOA	VILAGARCIA DE AROUSA	2024/2025

1.2. Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SAN	SANIDADE	CM19001	COIDADOS AUXILIARES DE ENFERMERÍA	MEDIO	ORDINARIO

1.3. Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
	TÉCNICAS BÁSICAS DE ENFERMERÍA	1º	10	320	320

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración.

1.4. Profesorado responsable

Elaboración	MARÍA ISABEL RAMALLAL RODRÍGUEZ
Impartición	MARÍA ISABEL RAMALLAL RODRÍGUEZ

2 Concreción do currículo en relación á súa adecuación ás características do ámbito produtivo

A Formación Profesional, no campo da saúde ten como finalidade a preparación dos/as alumnos/as para a actividade no medio sanitario, proporcionándolles unha formación que lles permita adaptarse ás modificacións laborais e aos avances científicos e tecnolóxicos que poden producirse ao longo da súa vida, ademais de potenciar o lado humano dos/as alumnos/as.

Polo tanto, o obxectivo principal do proceso ensino-aprendizaxe deste módulo non é só o de conseguir que os/as alumnos/as adquiren os coñecementos, habilidades e destrezas necesarios para a correcta aplicación e desenvolvemento dos procedementos, senón que ademais hai que potenciar a capacidade de adaptación aos posibles cambios tecnolóxicos e facelos comprender que o obxecto do seu traballo é a persoa.

As capacidades que o alumno ha de acadar amplían o seu campo profesional, podendo desempeñar o seu traballo en entidades de carácter público ou privado:

- Auxiliar de Enfermería/Clínica.
- Auxiliar de Balnearios.
- Auxiliar de Atención Primaria e Coidados de Enfermería a Domicilio.
- Auxiliar Bucodental.
- Auxiliar Xeriátrico.
- Auxiliar Pediátrico.
- Auxiliar de Esterilización.
- Auxiliar de Unidades Especiais.
- Auxiliar de Saúde Mental.

3 Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D	Título	Dura- ción (se- sións)	Peso (%)	Capacidades Terminais																	
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
0	Presentación do módulo	2	0																		
1	Introdución aos coidados de enfermía: o TCAE	4	2,5																		X
2	Aproximación á bioloxía hu- mana	10	2,5					X													X
3	Mobilización, traslado e de- ambulación de pacientes.	40	15			X	X														X
4	Hixiene e aseo do enfermo	40	15	X	X																X
5	Úlceras cutáneas crónicas	18	5			X															X
6	Aparato Cardiovascular. Ctes Vitais e Rexistro	30	10						X				X								X
7	Aparato respiratorio. Coida- dos relacionados	25	5											X							X
8	Aparato urinario. Coidados re- lacionados	25	5										X		X						X
9	Principios de dietética. Admi- nistración de alimentación.	30	10		X					X	X	X			X						X
10	Administración de medica- ción. Termoterapia, crioterapia e hidroloxía médica.	20	5												X	X	X				X
11	Preparación para a explora- ción. Probas diagnósticas	10	5					X													X
12	Coidados perioperatorios. O paciente crítico e terminal.	10	5															X		X	X
13	Coidados da nai e do neonato.	16	5											X							X
14	Primeiros Auxilios	40	10																X		X
		320	100																		

(*) Só no caso de módulos profesionais ao abeiro da LOE

Capacidades Terminais Elementais

1. Analizar os procedementos técnicos necesarios e realizar a hixiene persoal dun paciente ou cliente en función do seu estado, idade e/ou situación, informándoo da técnica a realizar e respectando a súa intimidade.
2. Identificar e aplicar os procedementos técnicos adecuados para realizar a recolleita de excretas en función do estado e necesidades do paciente ou cliente.
3. Adaptar os protocolos de mobilización e traslado dun paciente ou cliente en función do seu estado e necesidades.
4. Axudar na deambulación dun paciente ou cliente segundo as súas necesidades utilizando os medios de soporte precisos segundo o caso.
5. Analizar e preparar os procedementos técnicos necesarios para facilitar a observación e/ou exploración médica dun paciente ou cliente en función do seu estado e condicións físicas tanto en atención hospitalaria como domiciliaria.
6. Realizar a toma de constantes vitais e efectuar o seu rexistro gráfico.
7. Identificar as diferentes técnicas de administración de dietas que permitan manter nos pacientes unha nutrición adecuada.
8. Administrar a alimentación a un paciente cliente a través dunha sonda.
9. Valorar a influencia dos refugallos así como a importancia da súa correcta eliminación para evitar a incidencia negativa no medio ambiente.
10. Efectuar a recollida de excretas e elabora o balance hídrico do paciente/cliente.
11. Analizar os procedementos necesarios e realizar a hixiene, alimentación e coidados da nai e do neonato segundo os protocolos establecidos.
12. Interpretar ordes de tratamento, precisando a vía de administración e o material para utilizar en función da técnica a aplicar.
13. Preparar a medicación aplicando os criterios de equivalencia necesarios para a preparación de medicación.
14. Aplicar técnicas de hidroterapia segundo o estado e necesidades do paciente cliente.
15. Colaborar na atención preoperatoria e postoperatoria do paciente aplicando os coidados físicos e psicolóxicos adecuados.
16. Analizar as técnicas de asistencia sanitaria de urxencia determinando e aplicando a máis adecuada en función da situación e estado do paciente.
17. Aplicar, utilizar e realizar as técnicas necesarias dos coidados postmortem.
18. Comprender e ter sensibilidade ante o estado emocional do paciente e do seu contorno, durante a aplicación dos coidados básicos de enfermería.

4 Unidades didácticas

4.1. Unidade didáctica 1. Introducción ós coidados de enfermmería. O TCAE

4.1.1. Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
1	Introdución ós coidados de enfermmería. O TCAE	4

4.1.2. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Capacidades Terminais Elementais	Completo (S/N)
CT18.- Comprender e ter sensibilidade ante o estado emocional do paciente e do seu contorno, durante a aplicación dos coidados básicos de enfermmería	NON

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.1.3. Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
Coñecer a competencia xeral do TCAE e a súa importancia na recuperación dos pacientes	1	O TCAE como axente de saúde	1
Aprender o modelo de coidados sobre o que se fundamenta o traballo do auxiliar de enfermmería e cales son as necesidades do ser humano que deben ser atendidas para recuperar a saúde.	2	As necesidades do ser humano	1
Entender a importancia de «humanizar» na prestación da asistencia sanitaria.	3	A humanización dos coidados	1
Aprender en que consiste o proceso de atención de enfermmería e a súa utilidade nos coidados que se prestan ó paciente.	4	O PAE	1

4.1.4. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
CA1.1.Recoñécese a función do técnico en coidados auxiliares de enfermmería en relación coa recuperación da saúde do paciente.	PE.1 Cuestionario sobre a función do técnico en coidados auxiliares de enfermmería en relación coa recuperación da saúde do paciente.	N	20
CA1.2.Identifícanse as necesidades do ser humano e cal é o modelo de enfermmería que se utiliza no noso entorno hospitalario.	PE.2 Cuestionario sobre as necesidades do ser humano e cal é o modelo de enfermmería que se utiliza no noso entorno hospitalario.	N	20

CA1.3. Identifícanse as funcións e tarefas xerais dun/unha técnico en coidados auxiliares de enfermería	PE.3 Cuestionario sobre as funcións e tarefas xerais dun/unha técnico en coidados auxiliares de enfermería	N	20
CA1.4. Comprendeuse o concepto de humanizar o coidado.	PE.4 Cuestionario sobre o concepto de humanizar o coidado.	N	20
CA1.5. Relacionáronse as etapas do proceso de atención de enfermería (PAE)	PE.5 Cuestionario sobre as etapas do proceso de atención de enfermería (PAE)	N	20

4.1.5. Contidos

Contidos
<ul style="list-style-type: none">▪ O TCAE como axente de saúde▪ As necesidades do ser humano▪ A humanización dos coidados▪ O Proceso de Atención en Enfermería. PAE

4.1.6. Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
O TCAE como axente de saúde: o eido laboral do TCAE	TP1. Explicación do rol que desempeña o TCAE como persoal sanitario	TA1. Realización de actividades sobre as funcións e responsabilidades dun TCAE	Actividades resoltas	Libro de texto Presentacións dixitais Aula Virtual Material proporcionado polo profesor	PE. Cuestionario sobre as funcións e responsabilidades dun TCAE	1
As necesidades do ser humano e os modelos de coidados	TP2. Introducción aos modelos de necesidades do ser humano e a súa relación cós modelos de coidados	TA2. Realización de actividades que relacionen os modelos de necesidades cós modelos de coidados.	Actividades resoltas		PE. Cuestionario sobre as necesidades do ser humano e os modelos de coidados	1
A Humanización dos coidados	TP3. Presentación do concepto de "Humanización" dos coidados	TA3. Realización de actividades para a comprensión do concepto de Humanización dos coidados	Actividades resoltas		PE. Cuestionario sobre o concepto de Humanización dos coidados	1
O Proceso de Atención en Enfermería. PAE	TP4.Presentación do PAE e a súa aplicación nos coidados	TA4. Realización de actividades para a identificación das etapas do PAE.	Actividades resoltas		PE. Cuestionario sobre as fases do PAE e a súa aplicación nos coidados	1
TOTAL						4

4.2. Unidade didáctica 2. Aproximación á bioloxía humana

4.2.1. Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
2	Aproximación á bioloxía humana	10

4.2.2. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Capacidades Terminais Elementais	Completo (S/N)
CT5.- Analizar e preparar os procedementos técnicos necesarios para facilitar a observación e/ou exploración médica dun paciente ou cliente en función do seu estado e condicións físicas tanto en atención hospitalaria coma domiciliaria.	NON
CT18.- Comprender e ter sensibilidade ante o estado emocional do paciente e do seu contorno, durante a aplicación dos coidados básicos de enfermmería	NON

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.2.3. Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
Saber que é unha célula, cales son as súas partes máis importantes e que funcións realiza.	1	A célula. Estrutura da célula eucariota	1
Cofecer os diferentes tecidos do corpo humano e que tarefas realizan.	2	Os tecidos. Tipos de tecidos	2
Aprender a xerarquía que rexe o noso organismo, dende a célula ata todo o corpo humano.	3	Os niveis de organización do ser humano	1
Saber empregar a terminoloxía máis adecuada en referencia á anatomía humana: planos, posicións e rexións corporais.	4	Introdución á anatomía humana: planos, posicións, rexións e cavidades corporais.	6

4.2.4. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
CA2.1.-Recoñécese a célula e as súas partes máis importantes, así coma as funcións que desempeñan nun organismo vivo.	PE. Cuestionario sobre a célula e as súas partes máis importantes, así coma as funcións que desempeñan nun organismo vivo.	N	10
CA2.2.-Interpretouse que é un tecido e os distintos tecidos corporais.	PE. Cuestionario sobre o concepto de tecido e os distintos tecidos corporais.	N	10
CA2.3.-Identificouse o nivel celular, tisular, orgánico e sistémico e a súa interrelación.	PE. Cuestionario sobre os diferentes niveis: celular, tisular, orgánico e sistémico e a súa interrelación.	N	10

CA2.4.-Identifícanse os aparatos e sistemas do corpo humano, as partes que o integran e as súas funcións principais.	PE. Cuestionario sobre os aparatos e sistemas do corpo humano, as partes que o integran e as súas funcións principais.	N	10
CA2.5.-Explicáronse os planos de referencia en anatomía (medio-saxital, medio-frontal e medio-transversal) e os termos de posición e relación que se establecen a partir dos planos.	PE. Cuestionario sobre a os planos de referencia en anatomía (medio-saxital, medio-frontal e medio-transversal) e os termos de posición.	S	20
CA2.6.-Recoñeceuse a terminoloxía de posicións e relacións e sábese aplicala en situacións con pacientes.	PE. Cuestionario sobre a terminoloxía de posicións e relacións e saber aplicala en situacións con pacientes.	S	20
CA2.7.-Identifícanse as rexións e cavidades corporais.	PE. Cuestionario para a identificación das rexións e cavidades corporais.	S	20

4.2.5. Contidos

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> ▪ A célula. A célula eucariota. ▪ Os tecidos. ▪ Niveis de organización do corpo humano. ▪ Introducción á anatomía humana: planos, posicións, rexións e cavidades corporais.

4.2.6. Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
A célula. Estrutura da célula eucariota.	TP1. Explicación gráfica da estrutura celular e das funcións que desempeña nun ser vivo	TA1. Realización de actividades sobre a estrutura da célula e as súas funcións	Actividades resoltas	Libro de texto Presentacións dixitais Fantomas e modelos anatómicos Aula Virtual	PE. Cuestionario sobre a célula e as súas partes máis importantes, así coma as funcións que desempeñan nun organismo vivo.	1
Tecidos. Tipos de tecidos	TP2. Explicación gráfica da estrutura dun tecido. TP3. Presentación dos diferentes tipos de tecidos que se presentan no corpo humano	TA2. Realización de esquemas sobre os diferentes tipos de tecidos. TA3: Identificación dos diferentes tipos de tecidos	Esquemas Actividades resoltas	Material proporcionado polo profesor	PE. Cuestionario sobre o concepto de tecido e os distintos tecidos corporais.	2
Os niveis de organización do ser humano	TP3. Explicación gráfica dos niveis de organización do corpo humano	TA3. Realización de actividades para a identificación dos diferentes niveis de organización	Actividades resoltas		PE. Cuestionario sobre os diferentes niveis: celular, tisular, orgánico e sistémico e a súa interrelación.	1
Introdución á anatomía humana: planos, posicións, rexións e cavidades corporais.	TP4.Explicación gráfica e sobre fantomas dos planos, posicións, rexións e cavidades da anatomía humana.	TA4. Realización de actividades para o recoñecemento dos planos, posicións, rexións e cavidades corporais.	Actividades resoltas		PE. Cuestionario sobre a os planos de referencia en anatomía (medio-saxital, medio-frontal e medio-transversal) e os termos de posición, aplicándoa en situacións con pacientes e identificando as rexións e cavidades corporais.	6
TOTAL						10

4.3. Unidade didáctica 3. Mobilización, traslado e deambulación de pacientes

4.3.1. Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
3	Mobilización, traslado e deambulación de pacientes.	40

4.3.2. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultados de aprendizaxe do currículo (*)	Completo (S/N)
CT3.- Adaptar os protocolos de mobilización e traslado dun paciente/cliente en función do seu estado e necesidades.	NON
CT4.-Axudar na deambulación dun paciente/cliente segundo as súas necesidades utilizando os medios de soporte precisos segundo o caso.	SI
CT18.- Comprender e ter sensibilidade ante o estado emocional do paciente e do seu contorno, durante a aplicación dos coidados básicos de enfermería.	NON

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.3.3. Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
Nomear e localizar os ósos, articulacións e músculos no corpo humano.	1	Aparato locomotor. Anatomía, fisioloxía e patoloxía.	10
Identificar as patoloxías máis comúns.			
Coñecer as regras da mecánica corporal.	2	Mecánica corporal	2
Explicar as principais posicións corporais.	3	Posicións corporais	2
Executar correctamente as técnicas de mobilización e transferencia	4	Mobilización, traslado e deambulación de pacientes	26
Realizar correctamente as técnicas de traslado.			
Coñecer as axudas e técnicas de deambulación.			

4.3.4. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
CA3.1. Nomeáronse e localizáronse os ósos, articulacións e músculos no corpo humano.	PE. Cuestionario sobre os ósos, articulacións e músculos no corpo humano.	N	10
CA3.2. Identificáronse as principais patoloxías do aparato locomotor	PE. Cuestionario sobre as principais patoloxías do corpo humano.	N	10
CA3.3. Recoñécense as regras da mecánica corporal.	PE. Cuestionario no que se recoñecen as regras da mecánica corporal.	S	5
CA3.4. Seguironse as regras da mecánica corporal.	TO. Proba de desempeño na que se han de seguir as regras da mecánica corporal.	N	10
CA3.5. Relaciónáronse as principais posicións corporais e as súas indicacións.	PE. Identificáronse as principais posicións corporais e as súas indicacións.	S	10
CA3.6. Recoñécese a importancia dos cambios posturais	PE. Cuestionario sobre os cambios posturais e a súa importancia.	S	5
CA3.7. Coñécense as técnicas de mobilización e transferencia segundo o estado e/ou necesidades do paciente.	PE. Identifícanse as técnicas de mobilización e transferencia segundo as necesidades e/ou estado do paciente.	S	5
CA3.8. Realizáronse correctamente as técnicas de mobilización segundo o estado e/ou necesidades do paciente.	TO. Proba de desempeño na que se realizan as distintas técnicas de mobilización segundo o estado e/ou necesidades do paciente	S	20
CA3.9. Realizáronse correctamente as técnicas de transferencia segundo o estado e/ou necesidades do paciente.	TO. Proba de desempeño na que se realizan as distintas técnicas de transferencia segundo o estado e/ou necesidades do paciente	S	20
CA3.10. Coñécense as distintas axudas e técnicas de traslado e deambulación segundo o estado e/ou necesidades do paciente.	PE. Cuestionario sobre as distintas axudas e técnicas de traslado e deambulación segundo o estado e/ou necesidades do paciente.	S	5

4.3.5. Contidos.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> ▪ O aparato locomotor: sistema óseo, sistema articular e sistema muscular. Fisioloxía e patoloxía. ▪ Mecánica corporal. ▪ Posicións corporais. ▪ Mobilización e traslado do paciente dependente. ▪ Cambios posturais ▪ Técnicas de mobilización e transferencia. ▪ Traslado do paciente ▪ A deambulación

4.3.6. Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
Aparato locomotor: anatomía, fisioloxía e patoloxía	TP1. Explicación gráfica da anatomía fisioloxía e patoloxía dos sistemas óseo, muscular e articular. TP2. Explicación da anatomía sobre fantasmas de esqueleto e musculatura humana.	TA1. Resolución de actividades escritas sobre a anatomía, fisioloxía e patoloxía dos elementos que compoñen o aparato locomotor. TA2. Identificación dos ósos e músculos sobre fantoma e/ou debuxos.	Actividades resoltas	Libro de texto Presentacións dixitais Fantomas Aula Virtual Material proporcionado polo profesor. Material da aula taller.	PE. Cuestionario sobre aspectos da anatomía, fisioloxía e patoloxía dos diversos elementos que forman o aparato locomotor.	10
A mecánica corporal	TP3. Explicación das diferentes bases da mecánica corporal sobre vídeos. TP4. Demostración da realización das técnicas seguindo as normas da mecánica corporal.	TA3. Realización das técnicas seguindo as normas da mecánica corporal. TA4. Visualización de vídeos sobre as normas da mecánica corporal.	Rexistro da realización das técnicas.		PE. Cuestionario sobre as normas da mecánica corporal. TO. Realización das diferentes técnicas da UD seguindo as normas da mecánica corporal.	2
Posicións corporais	TP5. Explicación das diferentes posicións, básicas e especiais, do paciente encamado. TP6. Demostración da colocación do paciente en cada unha das posicións corporais.	TA5. Realización da colocación do paciente nas diferentes posicións propostas. TA6. Realización de actividades escritas sobre as diferentes posicións corporais e as súas indicacións.	Rexistro da realización das diferentes posicións corporais Actividades resoltas sobre as diferentes posicións corporais.		PE. Cuestionario sobre as diferentes posicións corporais: identificación e indicación.	2
Mobilización, traslado e deambulación dos pacientes	TP7. Explicación das diferentes técnicas de mobilización, traslado e deambulación, sobre vídeos e as axudas técnicas para as mesmas. TP8. Demostración da realización das técnicas de mobilización, transferencia, traslado e deambulación seguindo as normas da mecánica corporal.	TA7. Visualización das diferentes técnicas de mobilización, traslado e deambulación e as axudas técnicas para as mesmas. TA8. Realización das técnicas de mobilización, traslado e deambulación seguindo as normas da mecánica corporal.	Rexistro da realización das diferentes mobilizacións, técnicas de transferencia, traslado e deambulación.		PE. Cuestionario sobre as diferentes mobilizacións, técnicas de traslado e deambulación e as axudas técnicas para as mesmas. TO. Realización das diferentes mobilizacións, técnicas de traslado e deambulación.	26
TOTAL						40

4.4. Unidade didáctica 4. Hixiene e aseo do enfermo

4.4.1. Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
4	Hixiene e aseo do enfermo	40

4.4.2. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultados de aprendizaxe do currículo (*)	Completo (S/N)
CT1.- Analizar os procedementos técnicos necesarios e realizar a hixiene persoal dun paciente ou cliente en función do seu estado, idade e/ou situación, informándoo da técnica a realizar e respectando a súa intimidade.	SI
CT2.- Identificar e aplicar os procedementos técnicos adecuados para realizar a recolleita de excretas en función do estado e necesidades do paciente ou cliente.	NON
CT18.- Comprender e ter sensibilidade ante o estado emocional do paciente e do seu contorno, durante a aplicación dos coidados básicos de enfermería	NON

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.4.3. Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
Identificar a estrutura da pel e anexos cutáneos, así coma a súa fisioloxía.	1	A pel e os anexos cutáneos. Anatomía e fisioloxía.	5
Coñecer as patoloxías cutáneas máis frecuentes.	2	Patoloxía da pel e dos anexos cutáneos.	5
Aplicar correctamente os diferentes tipos de aseo en pacientes que colaboran e non colaboran, demostrando sensibilidade e respecto ao estado emocional do paciente	3	Aseo e coidados da pel do paciente.	20
Realizar adecuadamente os procedementos técnicos para realizar a recolleita de excretas en función do estado e necesidades do paciente, demostrando sensibilidade e respecto ao estado emocional do paciente.	4	O coidado da rexión perineal.	10

4.4.4. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
CA4.1. Identifícaronse as distintas capas cutáneas e os anexos cutáneos.	PE. Cuestionarios sobre as distintas capas cutáneas e os anexos cutáneos.	N	10
CA4.2. Relaciónáronse as funcións tanto da pel coma dos anexos cutáneos e a súa importancia para a saúde	PE. Cuestionarios sobre as funcións tanto da pel coma dos anexos cutáneo e a importancia do seu coidado para a saúde.	N	10
CA4.3. Identifícaronse as lesións e patoloxías da pel e anexos máis básicas	PE. Cuestionarios sobre as lesións e patoloxías tanto da pel coma dos anexos cutáneos.	N	20
CA4.4. Coñécense as normas fundamentais á hora de realizar os coidados de aseo persoal.	PE. Cuestionario sobre as normas fundamentais á hora de realizar os coidados de aseo persoal.	S	10
CA4.5. Realizáronse os coidados do aseo persoal en pacientes que poden ou non colaborar, demostrando sensibilidade e respecto ao estado emocional do paciente.	TO. Proba de desempeño de realización dos coidados do aseo persoal en pacientes que poden ou non colaborar.	S	30
CA4.6. Coñécense as normas fundamentais á hora de realizar os coidados da rexión perineal e recolleita de excretas	PE. Cuestionario sobre as normas fundamentais á hora de realizar os coidados da rexión perineal e recolleita de excretas.	S	10
CA4.7. Realizáronse os procedementos de coidado da rexión perineal e recolleita de excretas en función do estado do paciente e demostrando sensibilidade e respecto ao estado emocional do paciente	TO. Proba de desempeño de realización dos procedementos de coidado da rexión perineal e recolleita de excretas en función do estado do paciente.	S	10

4.4.5. Contidos

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> ▪ A pel e os anexos cutáneos: anatomía, fisioloxía e patoloxía. ▪ A indumentaria do paciente ingresado. ▪ Aseo e coidados do paciente: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Paciente encamado ▪ Paciente non encamado ▪ Coidados da boca do paciente: consciente e inconsciente ▪ Lavado de cabelo e curo cabeludo ▪ Aseo e coidado dos pés ▪ Aseo xenital ▪ Colocación de cuña e botella ▪ Cambio de cueiro.

4.4.6. Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
A pel e os anexos cutáneos. Anatomía e fisioloxía	TP1. Explicación gráfica da anatomía da pel e dos anexos cutáneos. TP2. Explicación gráfica das funcións e importancia do coidado da pel e os anexos cutáneos na saúde.	TA1. Resolución de actividades escritas sobre a anatomía e a fisioloxía da pel e dos anexos cutáneos funcións e importancia do coidado da pel e os anexos cutáneos na saúde.	Actividades resoltas	Libro de texto Presentacións dixitais Aula Virtual Material proporcionado polo profesor. Material da aula taller	PE. Cuestionarios sobre a anatomía PE. Cuestionarios sobre e fisioloxía da pel e os anexos, así coma da importancia do seu coidado para a saúde	5
Patoloxía da pel e dos anexos cutáneos	TP3. Explicación gráfica da anatomía da pel e dos anexos cutáneos. TP4. Realización dun esquema sobre as patoloxías máis frecuentes da pel e os anexos cutáneos	TA2. Resolución de actividades escritas sobre as patoloxías máis frecuentes da pel e dos anexos. TA3. Participación en actividade de identificación de lesións e patoloxías cutáneas	Actividades resoltas		PE. Cuestionarios sobre as patoloxías máis frecuentes da pel e os anexos cutáneos	5
Aseo e coidados da pel do paciente	TP5. Explicación dos aspectos máis importantes a ter en conta na realización da hixiene e aseo do paciente segundo o seu estado. TP6. Realización sobre manequín de cada un dos procedementos de hixiene e aseo do paciente segundo o seu estado.	TA4. Realización sobre manequín de cada un dos procedementos de hixiene e aseo do paciente segundo o seu estado.	Rexistro do procedemento realizado		TO. Realización sobre manequín dos procedementos de hixiene e aseo do paciente segundo o seu estado.	20
O coidado da rexión perineal	TP7.Realización sobre manequín dos coidados da rexión perineal e dos procedementos de recolleita de excretas	TA5. Realización sobre manequín dos coidados da rexión perineal e dos procedementos da recolleita de excretas	Rexistro do procedemento realizado		TO. Realización sobre manequín dos coidados da rexión perineal e dos procedementos da recolleita de excretas.	10
TOTAL						40

4.5. Unidade didáctica 5. As úlceras cutáneas crónicas

4.5.1. Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
5	As úlceras cutáneas crónicas	18

4.5.2. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultados de aprendizaxe do currículo (*)	Completo (S/N)
CT3.- Adaptar os protocolos de mobilización e traslado dun paciente ou cliente en función do seu estado e necesidades.	NON
CT18.- Comprender e ter sensibilidade ante o estado emocional do paciente e do seu contorno, durante a aplicación dos coidados básicos de enfermmería.	NON

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.5.3. Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
Recoñecer una úlcera cutánea nun paciente, así como o grado de evolución no que se atopa no caso das úlceras por presión.	1	As úlceras cutáneas crónicas	4
Identificar os lugares de aparición máis frecuentes das úlceras por presión e os seus mecanismos de produción.	2	As úlceras por presión	10
Identificar os factores que predispoñen á aparición das úlceras por presión.			
Aplicar as medidas preventivas para evitar a aparición das úlceras por presión e coñecer os tratamentos máis adecuados, segundo sexa a categoría da úlcera.			
Entender a importancia dos coidados de enfermmería para prever a aparición das úlceras por presión.	3	Outras úlceras cutáneas crónicas	4
Diferenciar os diferentes tipos de úlceras cutáneas crónicas			

4.5.4. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
CA5.1.Recoñeceuse unha úlcera cutánea e a súas consecuencias	PE. Cuestionario sobre o concepto de úlcera cutánea crónica e súa relevancia para a saúde do paciente.	S	20
CA5.2.Identificáronse os factores de predisposición de padecer unha úlcera por presión e a súa relación coas medidas preventivas.	PE. Cuestionario sobre os factores de risco de padecer unha úlcera por presión e a súa relación coas medidas preventivas axeitadas.	S	20
CA5.3.Recoñeceuse a localización dunha úlcera segundo a posición de descanso do paciente e aquelas que son provocadas por causa iatroxénica.	PE. Cuestionario sobre a localización dunha úlcera segundo a posición de descanso do paciente e aquelas que son provocadas por causa iatroxénica.	S	20
CA5.4.Coñécense as medidas de prevención en relación ás úlceras cutáneas crónicas	PE. Cuestionario sobre as medidas preventivas para evitar a formación ou avance dunha UPP así coma a relación cos factores de risco.	S	20
CA5.5.Manexáronse as escalas de valoración do risco de padecer unha úlcera e interpretar os resultados.	PE. Cuestionario sobre as escalas de valoración do risco de padecer unha úlcera e saber manexalas e interpretar os resultados.	N	10
CA5.6. Identificáronse os diferentes tipos de úlceras cutáneas crónicas	PE. Cuestionario sobre os diferentes tipos de úlceras cutáneas crónicas	N	10

4.5.5. Contidos

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Concepto de úlcera cutánea crónica, tipos e consecuencias. ▪ Clasificación e localización máis frecuentes das úlceras. ▪ Axentes causais e factores que predispoñen á formación das úlceras. ▪ Avaliación de riscos, prevención e tratamento de úlceras. ▪ Aplicación de medidas de prevención de UPP. ▪ Importancia da prevención das úlceras cutáneas crónicas.

4.5.6. Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
As úlceras cutáneas crónicas: concepto, tipos e consecuencias.	TP1. Explicación do concepto de úlcera cutánea crónica, das diferentes variedades e da súa relevancia para a saúde do paciente.	TA1. Realización de actividades, escritas e interactivas, sobre o concepto de úlcera cutánea crónica, das diferentes variedades e da súa relevancia para a saúde do paciente.	Actividades resoltas	Libro de texto Presentacións dixitais Aula Virtual Material proporcionado polo profesor. Material da aula taller	PE. Cuestionario sobre o concepto de úlcera cutánea crónica, das diferentes variedades e da súa relevancia para a saúde do paciente.	4
As úlceras por presión: factores de risco, localización, valoración, prevención e tratamento.	TP2. Explicación gráfica sobre as úlceras por presión, os factores de risco, localización, valoración, prevención e tratamento.	TA2. Realización de actividades, escritas e interactivas, sobre as úlceras por presión.	Actividades resoltas		PE. Cuestionario sobre os factores de risco de padecer unha úlcera por presión e as medidas preventivas. PE. Cuestionario sobre a localización dunha úlcera segundo a posición de descanso do paciente e aquelas que son provocadas por causa iatroxénica. PE. Cuestionario sobre as escalas de valoración do risco de padecer unha úlcera.	10
Outras úlceras cutáneas crónicas: úlceras tumorais, vasculares e neuropática.	TP3. Presentación de outros tipos de úlceras cutáneas crónicas.	TA2. Realización de actividades, escritas e interactivas, sobre as úlceras tumorais, vasculares e neuropáticas.	Actividades resoltas		PE. Cuestionario sobre as úlceras tumorais, vasculares e neuropáticas.	4
TOTAL						18

4.6. Unidade didáctica 6. Aparato cardiovascular. Constantes vitais e o seu rexistro

4.6.1. Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
6	Aparato cardiovascular. Constantes vitais e o seu rexistro	30

4.6.2. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultados de aprendizaxe do currículo (*)	Completo (S/N)
CT6.- Realizar a toma de constantes vitais e efectuar o seu rexistro gráfico.	NON
CT10.- Efectúa a recollida de excretas e elabora o balance hídrico do paciente/cliente.	NON
CT18.- Comprender e ter sensibilidade ante o estado emocional do paciente e do seu contorno, durante a aplicación dos coidados básicos de enfermmería.	NON

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.6.3. Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
Identificar a anatomía, fisioloxía e patoloxías básicas do aparato cardiovascular.	1	Aparato cardiovascular, respiratorio e urinario: anatomía, fisioloxía e patoloxía.	10
Coñecer as constantes vitais e outros parámetros afíns importantes para comprender o estado de saúde dun paciente e a súa evolución.	2	Constantes vitais e rexistro gráfico.	20
Realizar a medición das constantes vitais e parámetros afíns			
Completar e interpretar correctamente os modelos de rexistro de actividades do TCAE.			

4.6.4. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
CA6.1. Identifícase a anatomía, fisioloxía e patoloxías do aparato cardiocirculatorio.	PE. Cuestionario sobre a anatomía, fisioloxía e patoloxías do aparato cardiocirculatorio.	N	20
CA6.2. Recoñécense cada unha das constantes vitais e parámetros afíns, como se regulan cada unha delas, valores normais e alteracións, zonas e medios para tomarlas e instrumentos que se necesitan para a avaliación.	PE. Cuestionario sobre as constantes vitais e parámetros afíns, como se regulan cada unha delas, valores normais e alteracións, zonas e medios para tomarlas e instrumentos que se necesitan para a avaliación.	S	30

CA6.3.Executáronse correctamente as técnicas descritas para a toma das constantes vitais e parámetros afíns	TO. Proba de desempeño na que se desenvolveran as técnicas descritas para a toma das constantes vitais e parámetros afíns.	S	30
CA6.4.Rexistráronse e interpretáronse adecuadamente na gráfica de constantes os valores determinados.	PE. Realización dunha simulación de rexistro e interpretación de constantes e outros parámetros na gráfica.	S	20

4.6.5. Contidos

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> Anatomía, fisioloxía e patoloxía do aparato cardiocirculatorio. As constantes vitais e parámetros afíns. Toma e rexistro de constantes vitais e parámetros afíns.

4.6.6. Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
Anatomía, fisioloxía e patoloxía do aparato cardiocirculatorio.	TP1. Explicación do aparato cardiocirculatorio: anatomía, fisioloxía e patoloxías.	TA1. Realización de actividades escritas e/ou interactivas sobre o aparato cardiocirculatorio.	Actividades resoltas	Libro de texto Presentacións dixitais Aula Virtual Material proporcionado polo profesor. Material da aula taller	PE. Cuestionario sobre a anatomía, fisioloxía e patoloxía dos aparato cardiocirculatorio.	10
Constantes vitais e parámetros afíns: toma e rexistro	TP2. Presentación das constantes vitais e outros parámetros, como se regulan cada unha delas, valores normais e alteracións, zonas e medios para tomarlas e instrumentos que se necesitan para a avaliación TP3. Demostración da toma de constantes vitais e outros parámetros TP4. Explicación da forma de rexistrar as constantes vitais e outros parámetros unha vez determinados.	TA2. Realización de actividades escritas e /ou interactivas sobre as constantes vitais e parámetros afíns. TA3. Toma de constantes vitais e parámetros afíns entre alumnos co seu correspondente rexistro. TA4. Realización de supostos prácticos de rexistro e interpretación de gráficas hospitalarias.	Actividades resoltas Rexistro dos procedementos realizados Supostos prácticos resoltos		PE. Cuestionario sobre as constantes vitais e parámetros afíns, como se regulan cada unha delas, valores normais e alteracións, zonas e medios para tomarlas e instrumentos que se necesitan para a avaliación. TO. Proba de desempeño na que se desenvolveran as técnicas descritas para a toma das constantes vitais. PE. Realización dunha simulación de rexistro e interpretación de constantes e outros parámetros na gráfica.	20
TOTAL						30

4.7. Unidade didáctica 7. O aparato respiratorio e os coidados relacionados

4.7.1. Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
7	O aparato respiratorio e os coidados relacionados	25

4.7.2. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultados de aprendizaxe do currículo (*)	Completo (S/N)
CT6.- Realizar a toma de constantes vitais e efectuar o seu rexistro gráfico.	NON
CT12.- Interpretar ordes de tratamento, precisando a vía de administración e o material para utilizar en función da técnica a aplicar.	NON
CT18.- Comprender e ter sensibilidade ante o estado emocional do paciente e do seu contorno, durante a aplicación dos coidados básicos de enfermmería.	NON

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.7.3. Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
Identificar a anatomía, fisioloxía e patoloxías básicas do aparato respiratorio.	1	Aparato respiratorio: anatomía, fisioloxía e patoloxía.	10
Desenvolver os coidados relacionados co aparato respiratorio.	2	Coidados relacionados co aparato respiratorio	15

4.7.4. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
CA7.1. Identificouse a anatomía, fisioloxía e patoloxías do aparato respiratorio..	PE. Cuestionario sobre a anatomía, fisioloxía e patoloxías do aparato respiratorio.	N	20
CA7.2. Identificáronse os materiais de terapia respiratoria e as diferentes formas de administrar oxigenoterapia.	PE: Cuestionario sobre os materiais de terapia respiratoria e as diferentes formas de administrar oxigenoterapia.	S	30
CA7.3. Identificáronse os materiais de terapia respiratoria e as diferentes formas de administrar aerosolterapia e ventiloterapia,	PE: Cuestionario sobre os materiais de terapia respiratoria e as diferentes formas de administrar aerosolterapia e ventiloterapia.	S	30
CA7.4. Recoñécense os materiais precisos para os coidados do paciente traqueostomizado	PE. Cuestionario sobre os materiais precisos para os coidados do paciente traqueostomizado	S	20

4.7.5. Contidos

Contidos
<ul style="list-style-type: none">▪ Anatomía, fisioloxía e patoloxía do aparato respiratorio.▪ Coidados relacionados co aparato respiratorio.

4.7.6. Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
Anatomía, fisioloxía e patoloxía do aparato respiratorio.	TP1. Explicación do aparato respiratorio: anatomía, fisioloxía e patoloxías.	TA1. Realización de actividades escritas e/ou interactivas sobre o aparato respiratorio.	Actividades resoltas	Libro de texto Presentacións dixitais Aula Virtual Material proporcionado polo profesor.	PE. Cuestionario sobre a anatomía, fisioloxía e patoloxías do aparato respiratorio.	10
Coidados do aparato respiratorio	TP2. Explicación gráfica dos coidados do aparato respiratorio: oxigenoterapia, aerosolterapia, ventiloterapia coidados do paciente traqueostomizado. TP3. Demostración dos procedementos de coidados relacionados co aparato respiratorio.	TA2. Realización de actividades escritas e/ou interactivas sobre as técnicas e materias necesarios nos coidados relacionados co aparato respiratorio. TA3. Identificación dos materiais utilizados nos coidados do aparato respiratorio. TA4. Realización de procedementos de coidados do aparato respiratorio.	Actividades resoltas Rexistro dos procedementos realizados	Material da aula taller	PE: Cuestionario sobre os materiais de terapia respiratoria e as diferentes formas de administrar oxigenoterapia, aerosolterapia e ventiloterapia, así como os coidados da traqueostomía.	15
TOTAL						25

4.8. Unidade didáctica 8. O aparato urinario e os coidados relacionados

4.8.1. Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
8	O aparato urinario e os coidados relacionados	25

4.8.2. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultados de aprendizaxe do currículo (*)	Completo (S/N)
CT10.- Efectúa a recollida de excretas e elabora o balance hídrico do paciente/cliente.	NON
CT12.- Interpretar ordes de tratamento, precisando a vía de administración e o material para utilizar en función da técnica a aplicar.	NON
CT18.- Comprender e ter sensibilidade ante o estado emocional do paciente e do seu contorno, durante a aplicación dos coidados básicos de enfermmería.	NON

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.8.3. Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
Identificar a anatomía, fisioloxía e patoloxía básica do aparato urinario.	1	Aparatos urinario: anatomía, fisioloxía e patoloxía.	10
Desenvolver os coidados relacionados co aparato urinario.	2	Coidados relacionados co aparato urinario	15

4.8.4. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
CA8.1. Identifícase a anatomía, fisioloxía e patoloxía do aparato urinario.	PE. Cuestionario sobre a anatomía, fisioloxía e patoloxía do aparato urinario.	N	20
CA8.2. Identifícanse os tipos de incontinencia, as medidas e dispositivos para o control da diurese, técnica de sondaxe vesical e material para o cambio da bolsa de diurese.	PE. Cuestionario sobre os tipos de incontinencia, as medidas e dispositivos para o control da diurese, técnica de sondaxe vesical e material para o cambio da bolsa de diurese, así coma o uso do urocolector masculino.	S	20
CA8.3. Cóñécense as medidas e dispositivos para o control da diurese, técnica de sondaxe vesical e material para o cambio da bolsa de diurese.	PE. Cuestionario sobre as medidas e dispositivos para o control da diurese, técnica de sondaxe vesical e material para o cambio da bolsa de diurese, así coma o uso do urocolector masculino	S	20
CA8.4. Identifícanse os materiais a preparar para a técnica de sondaxe vesical e para o cambio da bolsa de diurese,	PE. Cuestionario sobre os materiais para a técnica de sondaxe vesical e para o cambio da bolsa de diurese, así coma o uso do urocolector masculino	S	20

así coma o uso do urocolector masculino.			
CA8.5. Manexáronse os materiais necesarios para os pacientes incontinentes e realizáronse os seus coidados.	TO. Proba de desempeño sobre os coidados do paciente incontinente.	S	20

4.8.5. Contidos

Contidos
<ul style="list-style-type: none">Anatomía, fisioloxía e patoloxía do aparato urinario.Coidados relacionados co aparato urinario.

4.8.6. Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
Anatomía, fisioloxía e patoloxía do aparato urinario.	TP1. Explicación do aparato urinario: anatomía, fisioloxía e patoloxías.	TA1. Realización de actividades escritas e/ou interactivas sobre o aparato urinario.	Actividades resoltas	Libro de texto Presentacións dixitais Aula Virtual	PE. Cuestionario sobre a anatomía, fisioloxía e patoloxía do aparato urinario.	10
Coidados do aparato urinario	TP2. Explicación gráfica dos coidados do aparato urinario: paciente incontinente, sondaxe vesical, urocolector. TP3. Demostración dos procedementos de coidados relacionados co aparato urinario.	TA2. Realización de actividades escritas e/ou interactivas sobre as técnicas e materias necesarios nos coidados relacionados co aparato urinario. TA3. Identificación dos materiais utilizados nos coidados do aparato urinario. TA4. Realización de procedementos de coidados do aparato urinario.	Actividades resoltas Rexistros dos procedementos realizados	Material proporcionado polo profesor. Material da aula taller	PE. Cuestionario sobre os tipos de incontinencia, as medidas e dispositivos para o control da diurese, técnica de sondaxe vesical e material para o cambio da bolsa de diurese. TO. Proba de desempeño sobre os coidados do paciente incontinente.	15
TOTAL						25

4.9. Unidade didáctica 9. Aparato dixestivo. Alimentación e dietética. Coidados relacionados coa alimentación e a eliminación

4.9.1. Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
9	Aparato dixestivo. Alimentación e dietética. Coidados relacionados coa alimentación e a eliminación	30

4.9.2. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultados de aprendizaxe do currículo (*)	Completo (S/N)
CT2.- Identificar e aplicar os procedementos técnicos adecuados para realizar a recolleita de excretas en función do estado e necesidades do paciente ou cliente.	NON
CT7. Identificar as diferentes técnicas de administración de dietas que permitan manternos pacientes unha nutrición adecuada.	SI
CT8.- Administrar a alimentación a un paciente/cliente a través dunha sonda.	SI
CT9.- Valorar a influencia dos refugallos así coma a importancia da súa correcta eliminación para evitar a incidencia negativa no medio ambiente.	NON
CT12.- Interpretar ordes de tratamento, precisando a vía de administración e o material para utilizar en función da técnica a aplicar.	NON
CT18.- Comprender e ter sensibilidade ante o estado emocional do paciente e do seu contorno, durante a aplicación dos coidados básicos de enfermería.	NON

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.9.3. Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
Identificar os diferentes órganos que compoñen o aparato dixestivo.	1	Aparato dixestivo: anatomía, fisioloxía e patoloxía.	5
Explicar os procesos fisiolóxicos que ocorren no tubo dixestivo.			
Identificar as patoloxías máis frecuentes relacionadas co aparato dixestivo e a alimentación.			
Coñecer as principais sustancias nutritivas.	2	Dietética: principios fundamentais. Clases de dietas.	5
Valorar a función nutritiva dos diferentes grupos de alimentos.			
Coñecer as características dunha dieta equilibrada.			
Identificar os distintos tipos de dietas.			
Valorar as repercusións que sobre a saúde teñen as dietas insuficientes ou inadecuadas.			

Valorar unha dieta terapéutica e a súa importancia.			
Recoñecer o papel do técnico en coidados auxiliares de enfermería na alimentación oral e como pode axudar a que esta se realice cando o paciente non é autosuficiente.	3	Coidados relacionados coa alimentación e a eliminación.	20
Valorar a importancia da nutrición enteral, o seu funcionamento e características.			
Identificar as distintas localizacións ou implantacións da nutrición enteral.			
Preparar todo o material necesario para realizar un sondaxe nasogástrico ou nasoentérico, e avaliar as posibles complicacións do sondaxe e da nutrición enteral.			
Entender as dificultades, os riscos e as posibles complicacións da nutrición parenteral.			
Coidar a un paciente ostomizado, cales son os dispositivos para o coidado das colostomías e o mellor procedemento para manter o seu estoma no mellor estado posible.			
Diferenciar os distintos tipos de enemas e as súas técnicas de aplicación.			
Identificar unha sonda rectal e o procedemento de sondaxe rectal.			
Valorar a necesidade da discreción na aplicación dos diferentes tipos de enemas, respectando o pudor do paciente.			

4.9.4. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
CA9.1. Identifícanse os órganos e compoñen o aparato dixestivo.	PE. Cuestionario sobre os órganos e compoñen o aparato dixestivo.	N	5
CA9.2. Explicáronse as diferentes etapas do proceso da dixestión.	PE. Cuestionario sobre as diferentes etapas do proceso da dixestión	N	5
CA9.3. Coñécense as principais patoloxías do aparato dixestivo e das glándulas anexas.	PE. Cuestionario sobre as principais patoloxías do aparato dixestivo e das glándulas anexas.	N	5
CA9.4. Estimouse a importancia do coidado do aparato dixestivo para manter un equilibrio fisiolóxico.	PE. Cuestionario sobre a importancia do coidado do aparato dixestivo para manter un equilibrio fisiolóxico.	N	5
CA9.5. Identifícanse os hábitos da vida que orixinan unha alta incidencia en patoloxías dixestivas: sedentarismo, estrés, comidas rápidas, consumo de alcohol, etc.	PE. Cuestionario sobre os hábitos da vida que orixinan unha alta incidencia en patoloxías dixestivas: sedentarismo, estrés, comidas rápidas, consumo de alcohol, etc.	N	5
CA9.6. Identifícanse os conceptos de metabolismo e nutrición e a súa relación.	PE. Cuestionario sobre os conceptos de metabolismo e nutrición e a súa relación.	N	5
CA9.7. Valorouse o contido en nutrientes de diferentes produtos alimenticios.	PE. Cuestionario sobre o contido en nutrientes de diferentes produtos alimenticios	N	5
CA9.8. Identifícanse os alimentos permitidos, prohibidos ou restrinxidos en cada unha das dietas.	PE. Cuestionario sobre os alimentos permitidos, prohibidos ou restrinxidos en cada unha das dietas.	S	5

CA9.9.Recoñécese o que é unha dieta terapéutica e a súa importancia.	PE. Cuestionario sobre o concepto de dieta terapéutica e a súa importancia.	S	5
CA9.10.Relacionáronse os diferentes tipos de dietas coas diferentes patoloxías.	PE. Cuestionario sobre os diferentes tipos de dietas coas diferentes patoloxías.	S	10
CA9.11.Recoñecéronse os diferentes tipos de axudas indicadas na alimentación oral e os materiais utilizados nos coidados do aparato dixestivo.	PE. Cuestionario de identificación dos diferentes tipos de axudas indicadas na alimentación oral, e de materiais utilizados nos coidados do aparato dixestivo.	S	5
CA9.12.Comprendeuse o funcionamento, coidados e características da nutrición enteral.	PE. Cuestionario sobre o funcionamento, coidados e características da nutrición enteral.	S	5
CA9.13.Identificouse a vía de alimentación parenteral e as súas características.	PE. Cuestionario sobre a vía de alimentación parenteral e as súas características.	S	5
CA9.14.Realizáronse de xeito correcto os procedementos de alimentación a través dunha sonda.	TO. Proba de desempeño dos procedementos de alimentación a través dunha sonda.	S	10
CA9.15.Realizáronse de forma correcta os procedementos para a introdución dunha sonda rectal ao paciente e a aplicación de clísteres.	TO. Proba de desempeño dos procedementos para a introdución dunha sonda rectal ao paciente e a aplicación de clísteres.	S	10
CA9.16.Realizáronse de xeito correcto os coidados do paciente ostomizado.	TO. Proba de desempeño sobre os coidados do paciente ostomizado.	S	10

4.9.5. Contidos

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aparato dixestivo e órganos anexos: anatomía, fisioloxía e patoloxía. ▪ Hábitos saudables relacionados co aparato dixestivo. ▪ Alimentación e nutrición. ▪ Os nutrientes e os alimentos. ▪ O metabolismo dos alimentos. ▪ As necesidades enerxéticas. ▪ A alimentación equilibrada. ▪ As dietas terapéuticas. ▪ A alimentación oral no paciente adulto ▪ A nutrición artificial: nutrición enteral e parenteral ▪ O paciente ostomizado. ▪ Os clísteres

4.9.6. Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
Aparato dixestivo: anatomía, fisioloxía e patoloxía	TP1. Explicación gráfica da anatomía do aparato dixestivo. TP2: Explicación da fisioloxía do aparato dixestivo. E da súa importancia para o bo funcionamento do organismo. TP3. Presentación das patoloxías do aparato dixestivo	TA1. Realización de actividades escritas e /ou interactivas de identificación dos órganos do aparato dixestivo. TA2. Realización de actividades escritas e /ou interactivas da fisioloxía do aparato dixestivo. TA3. Realización de actividades escritas e/ou interactivas das patoloxías do aparato dixestivo.	Actividades resoltas	Libro de texto Presentacións dixitais Aula Virtual Material proporcionado polo profesor. Material da aula taller	PE. Cuestionario sobre a anatomía, fisioloxía e patoloxía do aparato dixestivo, así coma sobre a súa importancia para o bo funcionamento do organismo.	5
Dietética: principios fundamentais, tipos de dietas	TP4. Presentación dos conceptos de alimentación e nutrición, así coma dos diferentes nutrientes. TP5. Explicación das necesidades enerxéticas do ser humano e o do concepto de alimentación equilibrada. TP6. Explicación do concepto de dieta equilibrada e dieta terapéutica, así coma das dietas terapéuticas relacionadas coas diferentes patoloxías.	TA4. Realización de actividades escritas e /ou interactivas sobre os conceptos de alimentación, nutrición, nutrientes, alimentación equilibrada. TA5. Realización de actividades de análise de dietas. TA6. Actividade de relación entre os hábitos da vida e a incidencia en patoloxías dixestivas: sedentarismo, estrés, comidas rápidas, consumo de alcohol, etc. TA6. Identificación e análise de diferentes dietas terapéuticas.	Actividades resoltas		PE. Cuestionario sobre os conceptos de alimentación, nutrición, nutrientes, alimentación equilibrada, dieta, dieta terapéutica. PE. Cuestionario sobre a identificación e análise de diferentes dietas terapéuticas e a súa relación coas diferentes patoloxías.	5
Coidados relacionados coa alimentación e a eliminación	TP7. Presentación da alimentación oral e das diferentes axudas técnicas. TP8. Realización dun esquema sobre as diferentes posibilidades de nutrición artificial e as súas indicacións.	TA7. Identificación do material utilizado nos coidados do aparato dixestivo, tanto en alimentación coma en eliminación. TA8. Realización de actividades escritas e/ou interactivas sobre as	Actividades resoltas Rexistro dos procedementos realizados		PE. Cuestionario de identificación dos diferentes tipos de axudas indicadas na alimentación oral e de materiais utilizados nos coidados do aparato dixestivo.	20

	<p>TP9. Explicación da nutrición enteral: indicacións e técnicas, presentación do material.</p> <p>TP10. Demostración dos diferentes procedementos posibles para a administración de nutrición enteral e a nutrición parenteral.</p> <p>TP11. Explicación gráfica das ostomías de alimentación e de eliminación.</p> <p>TP12. Demostración dos cuidados dun paciente ostomizado.</p> <p>TP13. Demostración da colocación dunha sonda rectal e a administración de clísteres.</p>	<p>diferentes posibilidades de alimentación artificial.</p> <p>TA9. Administración de alimentación enteral con diferentes técnicas sobre maniquí.</p> <p>TA10. Realización dos cuidados dun paciente ostomizado.</p> <p>TA11. Colocación dunha sonda rectal e de administración de clísteres sobre maniquí.</p>		<p>PE. Cuestionario sobre o funcionamento, cuidados e características da nutrición enteral e nutrición parenteral.</p> <p>TO. Proba de desempeño dos procedementos de alimentación a través dunha sonda.</p> <p>TO .Proba de desempeño dos procedementos para a introdución dunha sonda rectal ao paciente e a aplicación de clísteres.</p> <p>TO. Proba de desempeño sobre os cuidados do paciente ostomizado.</p>	
TOTAL					30

4.10. Unidade didáctica 10. Administración de medicación. Termoterapia, crioterapia e hidroloxía médica.

4.10.1. Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
10	Administración de medicación. Termoterapia, crioterapia e hidroloxía médica.	20

4.10.2. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultados de aprendizaxe do currículo (*)	Completo (S/N)
CT12.- Interpretar ordes de tratamento, precisando a vía de administración e o material para utilizar en función da técnica a aplicar.	NON
CT13.- Preparar a medicación aplicando os criterios de equivalencia necesarios para a preparación da medicación.	SI
CT14.- Aplicar técnicas de hidroterapia segundo o estado e necesidades do paciente.	SI
CT18.- Comprender e ter sensibilidade ante o estado emocional do paciente e do seu contorno, durante a aplicación dos coidados básicos de enfermería.	NON

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.10.3. Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
Saber que é un fármaco e as presentacións farmacéuticas máis habituais, así coma as súas características e vías de administración.	1	Administración de fármacos	12
Distinguir as distintas vías de administración e as súas características principais (velocidade de absorción, interaccións, etc.).			
Coñecer as denominacións farmacolóxicas máis habituais e as accións que realizan.			
Aprender a administrar os fármacos polas vías nas que un TCAE ten competencias ou colabora co persoal de enfermería.			
Coñecer a importancia dunha distribución correcta e adecuada dos medicamentos.			
Coñecer a aplicación de medios físicos (calor, frío e auga) para o tratamento dalgunhas patoloxías, os seus efectos, indicacións, contraindicacións e métodos de aplicación.	2	Termoterapia, crioterapia e hidroterapia	8

4.10.4. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
CA10.1.Recoñecéronse os fundamentos dos fármacos e as súas formas de presentación.	PE. Cuestionario sobre os fundamentos dos fármacos e as formas de presentación.	N	20
CA10.2.Analizáronse as diferentes vías e procedementos de administración dos fármacos, valorando as súas vantaxes e inconvenientes.	PE. Cuestionario sobre as diferentes vías e procedementos de administración dos fármacos, valorando as súas vantaxes e inconvenientes.	S	25
CA10.3.Coñécense os factores que poden alterar o efecto dos fármacos.	PE. Cuestionario sobre os factores que poden alterar o efecto dos fármacos.	S	15
CA10.4.Valorouse a importancia dunha distribución correcta, rápida e racional dos fármacos para o benestar do paciente.	PE. Cuestionario sobre a importancia dunha distribución correcta, rápida e racional dos fármacos para o benestar do paciente.	N	15
CA10.5.Relaciónanse os fundamentos da termoterapia, crioterapia e hidroterapia, os seus efectos, indicacións e contraindicacións principais e os seus métodos de aplicación.	PE. Cuestionario sobre os fundamentos da termoterapia, crioterapia e hidroterapia, os seus efectos, indicacións e contraindicacións principais e os seus métodos de aplicación.	S	25

4.10.5. Contidos

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> Os fármacos. Farmacocinética e farmacodinámica. Vías de administración dos fármacos. Clasificación dos fármacos. Administración dos fármacos. Termoterapia, crioterapia e hidroterapia.

4.10.6. Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
Administración de fármacos	TP1. Presentación dos fundamentos dos fármacos, formas de presentación, as súas vías de administración e os procedementos. TP2. Explicación dos factores que poden alterar o efecto dos fármacos, así coma a importancia dunha distribución correcta, rápida e racional dos fármacos para o benestar do paciente. TP3. Demostración das formas de administración de fármacos. TP4. Demostración da preparación para sueroterapia.	TA1. Resolución de actividades escritas e/ou interactivas sobre os fundamentos dos fármacos, formas de presentación, as súas vías de administración e os procedementos. TA2. Identificación de diferentes formas de presentación de fármacos. TA3. Realización de administración de fármacos que o TCAE pode administrar. TA4. Preparación do material necesario para sueroterapia.	Actividades resoltas Rexistro dos procedementos realizados	Libro de texto Presentacións dixitais Aula Virtual Material proporcionado polo profesor. Material da aula taller	PE. Cuestionario sobre os fundamentos dos fármacos, as súas vías de administración e os procedementos. PE. Cuestionario sobre as diferentes vías de administración dos fármacos, valorando as súas vantaxes e inconvenientes. PE. Cuestionario sobre os factores que poden alterar o efecto dos fármacos PE. Cuestionario sobre a importancia dunha distribución correcta, rápida e racional dos fármacos para o benestar do paciente.	12
Termoterapia, crioterapia e hidroterapia	TP5. Presentación dos fundamentos da termoterapia, crioterapia e hidroterapia, os seus efectos, indicacións e contraindicacións principais e os seus métodos de aplicación.	TA5. Resolución de actividades escritas e/ou interactivas sobre os fundamentos da termoterapia, crioterapia e hidroterapia, os seus efectos, indicacións e contraindicacións principais e os seus métodos de aplicación.	Actividades resoltas Rexistro dos procedementos realizados		PE. Cuestionario sobre os fundamentos da termoterapia, crioterapia e hidroterapia, os seus efectos, indicacións e contraindicacións principais e os seus métodos de aplicación.	8
TOTAL						20

4.11. Unidade didáctica 11. Preparación para a exploración. Probas diagnósticas

4.11.1. Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
11	Preparación para a exploración. Probas diagnósticas	10

4.11.2. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultados de aprendizaxe do currículo (*)	Completo (S/N)
CT5.- Analizar e preparar os procedementos técnicos necesarios para facilitar a observación e/ou exploración médica dun paciente ou cliente en función do seu estado e condicións físicas tanto en atención hospitalaria coma domiciliaria.	NON
CT18.- Comprender e ter sensibilidade ante o estado emocional do paciente e do seu contorno, durante a aplicación dos coidados básicos de enfermmería.	NON

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.11.3. Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
Identificar as principais pautas de actuación na exploración do paciente así coma equipamento necesario e as funcións dun TCAE na sala de exploración.	1	Exploración do paciente	5
Cofecer as principais probas diagnósticas a súa utilidade e indicacións para o paciente.	2	Probas diagnósticas	5

4.11.4. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
CA11.1.Enumeráronse os distintos procedementos instrumentais e non instrumentais nunha exploración física.	PE. Cuestionario sobre os distintos procedementos instrumentais e non instrumentais nunha exploración física.	N	20
CA11.2.Coñécense as diferentes probas de diagnóstico.	PE. Cuestionario sobre diferentes probas diagnósticas.	S	50
CA11.3.Definíronse as pautas de actuación do técnico en coidados auxiliares de enfermmería na sala de exploración e a forma de preparar ó paciente para as diferentes probas diagnósticas.	PE. Cuestionario sobre as pautas de actuación do técnico en coidados auxiliares de enfermmería na sala de exploración e a forma de preparar ó paciente para a mesma.	S	30

4.11.5. Contidos

Contidos
<ul style="list-style-type: none">▪ A exploración do paciente e as probas diagnósticas

4.11.6. Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
Exploración do paciente	TP1. Presentación das técnicas e instrumentos de exploración do paciente e do papel do TCAE na sala de exploración.	TA1. Realización de actividades escritas e/ou interactivas sobre as técnicas e instrumentos de exploración do paciente. TA2. Realización das actividades do TCAE nunha consulta de exploración.	Actividades resoltas Rexistro dos procedementos realizados	Ordenador e canón proxeutor. Material do taller de enfermería	PE. Cuestionario sobre os distintos procedementos instrumentais e non instrumentais nunha exploración física. PE. Cuestionario sobre as pautas de actuación do técnico en coidados auxiliares de enfermería na sala de exploración e a forma de preparar ó paciente para a mesma.	5
Probas diagnósticas	TP2. Presentación das diferentes probas diagnósticas.	TA3: Realización de actividades para identificar as diferentes probas diagnósticas e as súas finalidades.	Actividades resoltas	Ordenador e canón proxeutor. Material do taller de enfermería	PE. Cuestionario sobre diferentes probas diagnósticas.	5
TOTAL						10

4.12. Unidade didáctica 12. Coidados perioperatorios. O paciente crítico e terminal.

4.12.1. Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
12	Coidados perioperatorios. O paciente crítico e terminal.	10

4.12.2. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultados de aprendizaxe do currículo (*)	Completo (S/N)
CT15.- Colaborar na atención preoperatoria e postoperatoria do paciente aplicando os coidados físicos e psicolóxicos adecuados.	SI
CT17.- Aplicar, utilizar e realizar as técnicas necesarias do coidados post mortem.	SI
CT18.- Comprender e ter sensibilidade ante o estado emocional do paciente e do seu contorno, durante a aplicación dos coidados básicos de enfermería.	NON

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.12.3. Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
Saber que é unha cirurxía e como se clasifica en función da urxencia, a extensión, o obxectivo e o risco de infección da ferida cirúrxica.	1	Cirurxía: clasificación e tipos de anestesia.	2
Coñecer os tipos de anestesia máis utilizados, concepto e indicacións.			
Recoñecer os coidados de enfermería que precisa unha persoa nos momentos anteriores e posteriores a unha intervención cirúrxica.	2	Coidados do paciente cirúrxico	4
Valorar a importancia dos coidados de enfermería para lograr unha rápida recuperación do paciente e un maior nivel de benestar.			
Identificar as funcións do técnico en coidados auxiliares de enfermería nun quirófano.			
Identificar unha unidade de coidados intensivos e cales son as funcións dun TCAE nestas unidades tan especiais.	3	Coidados do paciente crítico	2
Coñecer os procedementos máis destacados das unidades de coidados intensivos nos que un TCAE ten función importantes.			
Coñecer que é un paciente en fase terminal e os síntomas máis habituais en fases preagónica e agónica, que son os coidados paliativos e cales son os seus principios.	4	Coidados paliativos e o paciente terminal	2

Recoñecer a actuación do TCAE ante un paciente terminal.		
Coñecer o concepto post mórtem e a atención que hai que prestar a un paciente falecido e ós seus familiares		

4.12.4. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
CA12.1. Identifícanse os tipos de cirurxías e de anestesia	PE. Cuestionario sobre os diferentes tipos de cirurxías e anestесias utilizadas.	N	10
CA12.2. Identifícanse os coidados de enfermía relacionados cós momentos previos e posteriores a unha intervención cirúrxica.	PE. Cuestionario sobre os coidados de enfermía relacionados cós momentos previos e posteriores a unha intervención cirúrxica.	S	15
CA12.3. Comprendeuse a importancia dos coidados de enfermía e as técnicas asépticas para lograr a pronta recuperación do paciente e o maior grado posible de benestar.	PE. Cuestionario sobre a importancia dos coidados de enfermía e as técnicas asépticas para lograr a pronta recuperación do paciente e o maior grado posible de benestar.	S	15
CA12.4. Descríbense os fundamentos dos drenaxes utilizados en cirurxía e os coidados dados ós pacientes portadores de drenaxes.	PE. Cuestionario sobre os fundamentos dos drenaxes e sobre os coidados dados ós pacientes portadores de drenaxes.	S	15
CA12.5. Identificar as áreas de atención a pacientes críticos e as funcións do TCAE nelas.	PE. Cuestionario sobre as áreas de atención a pacientes críticos e as funcións do TCAE nelas.	S	15
CA12.6. Coñecer os procedementos máis habituais que se realizan nas unidades de críticos.	PE. Cuestionario sobre os procedementos máis habituais que se realizan nas unidades de críticos	S	10
CA12.7. Coñecer os síntomas e signos dun paciente en fase terminal.	PE. Cuestionario sobre os síntomas e signos dun paciente en fase terminal.	N	10
CA12.8. Coñecer os coidados que precisa unha persoa que se atopa en fase terminal.	PE. Cuestionario sobre os coidados que precisa un paciente que se atopa en fase terminal.	S	10

4.12.5. Contidos

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> ▪ A cirurxía: tipos e técnicas de anestesia. ▪ Coidados do paciente cirúrxico. Os drenaxes. ▪ As unidades de coidados intensivos. ▪ Coidados paliativos e paciente terminal.

4.12.6. Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
Cirurxía: clasificación e tipos de anestesia.	TP1. Presentación dos diferentes tipos de cirurxías. TP2. Explicación das modalidades de anestesia	TA1. Realización de actividades escritas e /ou interactivas sobre os tipos de cirurxías e de anestesia. TA2. Realización dun esquema coa clasificación dos tipos de cirurxías.	Actividades resoltas Esquema entregado	Libro de texto Presentacións dixitais Aula Virtual Material proporcionado polo profesor. Material da aula taller	PE. Cuestionario sobre os diferentes tipos de cirurxías e anestésicos utilizadas.	2
Coidados do paciente cirúrxico	TP3. Explicación dos coidados preoperatorios e do papel do TCAE. TP4. Explicación do papel do TCAE no quirófano. TP5. Explicación dos coidados postoperatorios e o papel do TCAE. TP6. Explicación gráfica dos tipos de drenaxes e dos coidados que requiren.	TA3. Realización de actividades escritas e/ou interactivas sobre coidados preoperatorios, intraoperatorio e postoperatorios e do papel do TCAE. TA4. Recoñecemento de diferentes tipos de drenaxes.	Actividades resoltas Actividade de identificación de material.		PE. Cuestionario sobre os coidados de enfermería relacionados cos momentos previos e posteriores a unha intervención cirúrxica. PE. Cuestionario sobre a importancia dos coidados de enfermería e as técnicas asépticas para lograr a pronta recuperación do paciente e o maior grado posible de benestar. PE. Cuestionario sobre os fundamentos dos drenaxes e sobre os coidados dados ós pacientes portadores de drenaxes.	4
Coidados do paciente crítico	TP7. Presentación das diferentes unidades de críticos e a función do TCAE nelas. TP8. Explicación dos procedementos máis habituais nas unidades de críticos	TA5. Realización de actividades escritas e/ou interactivas sobre diferentes unidades de críticos e a función do TCAE nelas.	Actividades resoltas.		PE. Cuestionario sobre as áreas de atención a pacientes críticos e as funcións do TCAE nelas. PE. Cuestionario sobre os procedementos máis habituais que se realizan nas unidades de críticos	2
Coidados paliativos e o paciente terminal	TP9. Presentación das unidades de coidados paliativos e dos recursos para atención ós pacientes terminais. TP10. Explicación dos signos e síntomas dun paciente en fase terminal.	TA6. Realización de actividades escritas e/ou interactivas sobre unidades de coidados paliativos e dos recursos para atención ós pacientes terminais.	Actividades resoltas.		PE. Cuestionario sobre os síntomas e signos dun paciente en fase terminal. PE.Cuestionario sobre os coidados que precisa un paciente que se atopa en fase terminal.	2
TOTAL						10

4.13. Unidade didáctica 13. Coidados da nai e do neonato

4.13.1. Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
13	Coidados da nai e do neonato	16

4.13.2. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultados de aprendizaxe do currículo (*)	Completo (S/N)
CT11.- Analizar os procedementos necesarios e realizar a hixiene, alimentación e coidados da nai e o recentemente nado segundo os protocolos establecidos.	SI
CT18.- Comprender e ter sensibilidade ante o estado emocional do paciente e do seu contorno, durante a aplicación dos coidados básicos de enfermería.	NON

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.13.3. Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
Aprender en que consiste a fecundación e o embarazo e cal e o desenvolvemento normal dun feto e os cambios que se producen nunha muller xestante.	1	Embarazo, parto e puerperio	4
Comprender a importancia dun control sistemático da muller embarazada.			
Coiñecer os signos de inicio dun parto, as fases que se producen nun nacemento e os coidados que debe recibir unha nai durante ese proceso.	2	Coidados da muller entes, durante e despois do parto.	4
Recoñecer as características antropométricas y anatómo-fisiolóxicas dun recentemente nado, así coma as técnicas para a súa determinación.	3	Coidados do neonato	8
Aplicar os coidados na pel do recentemente nado: o aseo e os coidados do cordón.			
Coiñecer os tipos de alimentación do recentemente nado e aplicar os protocolos de lactación materna e artificial.			

4.13.4. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
CA13.1.Explicáronse as modificacións orgánicas producidas durante o embarazo e a necesidade do control médico durante a xestación.	PE. Cuestionario sobre as modificacións orgánicas producidas durante o embarazo e a necesidade do control médico durante a xestación.	N	10
CA13.2.Describíronse os cambios máis importantes da muller xestante, síntomas e signos de inicio de parto así como as súas fases e a función do TCAE neste proceso.	PE. Cuestionario sobre os cambios máis importantes da muller xestante, síntomas e signos de inicio de parto así como as súas fases e a función do TCAE neste proceso.	N	15
CA13.3.Describíronse os coidados a dispensar a unha nai durante o puerperio (coidados iniciais e posteriores).	PE. Cuestionario sobre os coidados a dispensar a unha nai durante o puerperio (coidados iniciais e posteriores).	S	15
CA13.4.Coñécense as características do recentemente nado e do lactante.	PE. Cuestionario sobre as características do recentemente nado e do lactante.	N	20
CA13.5.Realizáronse con destreza os procedementos de coidados do recentemente nado.	TO. Proba de desempeño sobre os coidados do recentemente nado.	S	20
CA13.6.Diferenciáronse os distintos tipos de lactación e alimentación infantil.	PE. Cuestionario sobre os distintos tipos de lactación e alimentación infantil.	S	20

4.13.5. Contidos

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Embarazo, parto e puerperio. ▪ Os coidados á muller entes, durante e despois do parto. ▪ O recentemente nado e os seus coidados.

4.13.6. Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
Embarazo, parto e puerperio	TP1. Presentación dos cambios que se producen na muller xestante. TP2. Explicación das fases do parto.	TA1. Resolución de actividades escritas e/ou interactivas sobre o embarazo, parto e puerperio.	Actividades resoltas	Libro de texto Presentacións dixitais Aula Virtual Material proporcionado polo profesor. Material da aula taller	PE. Cuestionario sobre as modificacións orgánicas producidas durante o embarazo e a necesidade do control médico durante a xestación. PE. Cuestionario sobre os cambios máis importantes da muller xestante, síntomas e signos de inicio de parto así como as súas fase e a función do TCAE neste proceso.	4
Coidados da muller antes, durante e despois do parto.	TP3. Explicación das funcións do TCAE antes, durante e despois do parto.	TA2. Actividade de identificación das funcións do TCAE antes, durante e despois do parto.	Actividade resolta		PE. Cuestionario sobre os coidados a dispensar a unha nai durante o puerperio (coidados iniciais e posteriores)	4
Coidados do neonato.	TP4. Presentación das características do neonato. TP5. Explicación dos coidados do recentemente nado nos primeiros momentos. TP6.Explicación dos diferentes métodos para a alimentación do neonato	TA3 Actividade de identificación das características do neonato. TA4. Resolución de actividades escritas e/ou interactivas sobre os coidados do recentemente nado nos primeiros momentos. TA5. Realización dos procedementos de aseo e coidados do cordón. TA6. Preparación de biberóns. TA6. . Resolución de actividades escritas e/ou interactivas sobre diferentes métodos para a alimentación do neonato	Actividades resoltas Rexistros dos procedementos realizados		PE. Cuestionario sobre as características do recentemente nado e do lactante. TO. Proba de desempeño sobre os coidados do recentemente nado. PE. Cuestionario sobre os distintos tipos de lactación e alimentación infantil.	8
TOTAL						16

4.14. Unidade didáctica 14. Asistencia de urxencia. Primeiros auxilios

4.14.1. Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
14	Asistencia de urxencia. Primeiros auxilios.	40

4.14.2. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultados de aprendizaxe do currículo (*)	Completo (S/N)
CT16.- Analizar as técnicas de asistencia sanitaria de urxencia determinando e aplicando a máis adecuada en función da situación e estado do paciente.	SI
CT18.- Comprender e ter sensibilidade ante o estado emocional do paciente e do seu contorno, durante a aplicación dos coidados básicos de enfermmería.	NON

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.14.3. Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
Coñecer as fases na prestación dos primeiros auxilios.	1	Actuación nos primeiros auxilios	6
Comprender a importancia de establecer prioridades de actuación e os principios para facelo, así coma a secuencia de actuación segundo o protocolo establecido polo Comité de Coordinación Internacional sobre a Resucitación (ILCOR).			
Enumerar o contido mínimo dunha caixa de curas.			
Aplicar as manobras básicas de reanimación cardiopulmonar en caso de parada cardíaca, segundo a vítima sexa adulto, neno ou lactante.	2	Soporte vital básico e desfibrilación semiautomática	20
Aprender como se realiza a desfibrilación externa automatizada (DEA).			
Saber detectar precozmente unha obstrución da vía aérea nun individuo e as manobras de desobstrución que se deben aplicar segundo sexa o seu estado.	3	OVACE	5
Identificar os tipos de feridas máis habituais e o modo de actuar nunha situación de urxencia.	4	Actuacións ante lesións por axentes físicos	5
Detectar a orixe dunha hemorraxia e como proceder para previr complicacións.			
Atender correctamente en primeiros auxilios a unha persoa cunha fractura.			
Diferenciar a gravidade das queimaduras e conxelacións.	5	Actuación ante perdas de consciencia	2
Intervir ante a perda de consciencia dun individuo.			
Coñecer o modo de actuar cando alguén sofre una crise con convulsións.			

Identificar os tipos de axentes que poden provocar unha intoxicación e os distintos tipos de intoxicacións segundo as vías de entrada do tóxico.	6	Actuación ante lesións por tóxicos	2
--	---	------------------------------------	---

4.14.4. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
CA14.1.Comprendeuse correctamente a conducta PAS.	PE. Cuestionario sobre a conducta PAS.	S	5
CA14.2.Identifícanse os elos da cadea de supervivencia nunha intervención de primeiros auxilios.	PE. Cuestionario sobre os elos da cadea de supervivencia nunha intervención de primeiros auxilios.	S	5
CA14.3.Describiuse o contido mínimo dunha caixa de curas	PE. Cuestionario sobre o contido mínimo dunha caixa de curas.	N	5
CA14.4.Realizouse adecuadamente cada un dos métodos de soporte vital básico en adultos e nenos.	TO. Proba de desempeño dos métodos de SVB en distintas vítimas.	S	30
CA14.5.Realizáronse adecuadamente as manobras de desobstrución da vía aérea en adultos, nenos e lactantes.	TO. Proba de desempeño das manobras de desobstrución da vía aérea en adultos, nenos e lactantes.	S	15
CA14.6.Desenvolveuse correctamente no suposto dunha persoa que sufra unha ferida, unha hemorraxia, padece una conxelación ou hipotermia ou queimouse.	PE. Cuestionario sobre diversos supostos de situacións que requiren actuacións de urxencia.	S	10
CA14.7.Recoñeceuse a actuación correcta ante una persoa que sufriu unha insolación ou un golpe de calor.	PE. Cuestionario sobre diversos supostos de situacións que requiren actuacións de urxencia.	S	10
CA14.8.Recoñeceuse a actuación correcta ante una persoa con convulsións ou ante una perda de consciencia.	PE. Cuestionario sobre diversos supostos de situacións que requiren actuacións de urxencia.	S	10
CA14.9.Recoñeceuse a actuación correcta ante caso dunha sobredose ou de inxestión de una sustancia tóxica.	PE. Cuestionario sobre diversos supostos de situacións que requiren actuacións de urxencia.	S	10

4.14.5. Contidos

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> Introdución ós primeiros auxilios. Soporte Vital Básico e DEA. Obstrución da vía aérea. Atención en lesións por axentes físicos. Atención en lesións por alteracións da consciencia. Atención en lesións por tóxicos

4.14.6. Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
Actuación nos primeiros auxilios: conducta PAS, criterios de prioridade. Caixa de curas.	TP1. Presentación dos conceptos básicos en PA: conducta PAS e criterios de prioridade. TP2. Presentación dos elementos que compoñen unha caixa de curas básica.	TA1. Resolución de actividades escritas e/ou interactivas sobre os conceptos básicos en PA: conducta PAS e criterios de prioridade. TA2. Preparación dunha caixa de curas básica.	Activades resoltas Caixa de curas preparada	Libro de texto Presentacións dixitais Aula Virtual Material proporcionado polo profesor. Material da aula taller	PE. Cuestionario sobre a conducta PAS. PE. Cuestionario sobre os elos da cadea de supervivencia nunha intervención de primeiros auxilios. PE. Cuestionario sobre o contido mínimo dunha caixa de curas.	6
Soporte vital básico e desfibrilación externa automatizada.	TP3. Explicación do recoñecemento dunha PCR e do procedemento de RCP segundo as características da vítima: adulto, neno ou lactante. TP4. Realización do procedemento de RCP nos diferentes tipos de vítima. TP5. Realización do procedemento de uso dun DESA nos diferentes tipos de vítima.	TA3. Resolución de actividades escritas e/ou interactivas sobre o recoñecemento dunha PCR e do procedemento de RCP segundo as características da vítima: adulto, neno ou lactante. TA4. Realización do procedemento de RCP nos diferentes tipos de vítima. TA5. Realización do procedemento de uso dun DESA nos diferentes tipos de vítima.	Activades resoltas Rexistro dos procedementos realizados.		TO. Proba de desempeño dos métodos de SVB en distintas vítimas.	20
Obstrución da vía aérea por corpos extraños.	TP6. Explicación do recoñecemento dunha OVACE e do procedemento de actuación segundo as características da vítima: adulto, neno ou lactante. TP7. Realización do procedemento de actuación ante unha OVACE nos diferentes tipos de vítima e situacións.	TA6. Resolución de actividades escritas e/ou interactivas sobre o recoñecemento dunha OVACE e do procedemento de actuación segundo as características da vítima: adulto, neno ou lactante. TA7. Realización do procedemento de actuación ante unha OVACE nos diferentes tipos de vítima e situacións.	Activades resoltas Rexistro dos procedementos realizados.		TO. Proba de desempeño das manobras de desobstrución da vía aérea en adultos, nenos e lactantes	5
Actuación ante lesións por axentes físicos: feridas, traumatismos, hemorrxias, frío e calor,	TP8. Explicación do procedemento de actuación ante cada unha das lesións máis frecuentes por axentes físicos.	TA8. Resolución de actividades escritas e/ou interactivas sobre o procedemento de actuación ante cada unha das lesións máis frecuentes por axentes físicos.	Activades resoltas Rexistro dos procedementos realizados.		PE. Cuestionario sobre diversos supostos de situacións que requiren actuacións de urxencia.	5

Actuación ante alteración da consciencia: perdas de consciencia, convulsións	TP9. Explicación do procedemento de actuación ante cada situación de perda de consciencia que poida presentarse	TA9. Resolución de actividades escritas e/ou interactivas sobre o procedemento de actuación ante cada situación de perda de consciencia que poida presentarse.	Activades resoltas. Rexistro dos procedementos realizados.	PE. Cuestionario sobre diversos supostos de situacións que requiren actuacións de urxencia.	2
Actuación ante lesións por tóxicos.	TP10. Explicación do procedemento de actuación ante cada unha das lesións máis frecuentes por axentes físicos.	TA10. Resolución de actividades escritas e/ou interactivas sobre o procedemento de actuación ante cada unha das lesións máis frecuentes por axentes físicos.	Activades resoltas. Rexistro dos procedementos realizados.	PE. Cuestionario sobre diversos supostos de situacións que requiren actuacións de urxencia.	2
TOTAL					40

5 Mínimos esixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Os mínimos esixibles aparecen indicados nesta programación en cada unha das UD's do módulo, considerándose imprescindibles para lograr as Capacidades Terminais Elementais asociadas. Para acadar os ME o alumnado deberá realizar as probas asociadas cos instrumentos de avaliación que se establezan para ese CA e superalas.

Os criterios de cualificación establécense en base a cada unha das UD's traballadas no módulo.

En cada avaliación traballáranse unhas unidades didácticas concretas, a previsión é a seguinte:

1º Trimestre: Presentación módulo, UD 1, 2, 3, 4 e 5 (114 horas)

2º Trimestre: UD 6, 7, 8, 9 e 10 (130 horas)

3º Trimestre: UD 11, 12, 13 e 14 (76 horas)

Poderán realizarse unha ou máis probas combinadas que recollan varios CA por UD en cada avaliación, tanto de carácter teórico como de desenvolvemento dos procedementos.

Nota nas avaliacións: será a media ponderada, segundo a porcentaxe que presenta cada UD, das probas por UD realizadas nesa avaliación, incluíndo as probas teóricas e as prácticas, superados os mínimos esixibles asociados a esa UD. É importante que o alumno comprenda que a nota que figura no boletín como nota da avaliación lle debe servir como un indicativo da súa progresión no desenvolvemento do módulo e que para o cálculo da nota final teranse en conta as notas obtidas en cada UD segundo o peso establecido nesta programación, e non a nota que figura no boletín.

Nota Final: será a media ponderada das UD's avaliadas durante o curso, sempre e cando os mínimos esixibles estean superados.

6 Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.1. Procedemento para definir as actividades de recuperación

O carácter continuo da avaliación debe permitir, a detección precoz dos déficits na adquisición dos contidos por parte do alumnado e, en consecuencia, promover a identificación dos aspectos do proceso que provocan estes déficits e a adopción das medidas correctoras oportunas. No suposto de que estas medidas fosen insuficientes e algún alumno/a non superase o módulo, faranse actividades de recuperación no período previsto a tal fin pola normativa vixente. Estas actividades concretaranse para cada alumno/a tomando como referencia os obxectivos xerais do módulo e os contidos non adquiridos para facilitar que o alumno/a poida alcanzar os niveis mínimos esixidos.

Aínda que a avaliación é continua, para facilitar o traballo de alumno, en cada unha das avaliacións traballaranse unhas UD's concretas, cando nalguna das probas realizadas nesa avaliación o alumno non supere os mínimos esixibles, o alumno deberá ser avaliado novamente deses contidos, así, as actividades consistirán en cubrir un cuestionario sobre os contidos teóricos non superados e a repetición das técnicas nas que non acadaron os mínimos. Nesta nova avaliación o alumno será avaliado daqueles CA non superados dentro da UD.

Se o final do terceiro trimestre non se acadasen os mínimos esixibles nalgunha UD, o alumnado poderá recuperalos nunha proba teórico-práctica antes de avaliación final de xuño, na que terá que demostrar que acadou os contidos mínimos correspondentes a cada UD. Esta proba final de recuperación estará organizada por UDs, o alumno deberá recuperar a UD completa para que teña a oportunidade de acadar a máxima nota posible e non solo a correspondente aos mínimos esixibles.

6.2. Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Aqueles alumnos que perdesen o dereito a avaliación continua, neste módulo o 10% supón a non asistencia inxustificada a 32 sesións, deberán realizar no momento que a normativa específica unha proba extraordinaria.

Esta proba extraordinaria estará organizada por UDs e englobará probas escritas e a realización dos procedementos prácticos. O alumno deberá superar os mínimos esixibles asociados a cada UD para a superación do módulo, e poderá optar a máxima nota por UD sendo avaliado da UD completa.

Estas condicións son as mesmas que se lle piden ao alumnado que realizou o curso de xeito continuo.

O alumnado que perda o dereito de avaliación continua ten dereito a seguir asistindo ás clases, adaptándose ó ritmo de traballo, realizando as mesmas actividades do resto do grupo, non afectando a súa situación particular ao desenvolvemento das clases.

7 Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

O proceso de ensino-aprendizaxe é un proceso continuo e polo tanto a avaliación do mesmo esta implícito nel.

Mensualmente realizarase o seguimento da programación segundo o modelo MD85PRO03 en Educabilidade

A maiores, ó final de cada trimestre, a profesora fará unha revisión persoal poñendo especial interese nos seguintes aspectos para unha posible modificación de cara ós restantes trimestres:

- Temporalización axeitada á complexidade dos contidos
- Métodos e recursos axustados ás capacidades dos alumnos e os contidos traballados
- Instrumentos de avaliación acorde co tipo de contido traballado

A práctica docente valórase mediante enquisa oral ós alumnos que non superaron a avaliación para saber se a causa é por falta de comprensión ou por falta de estudo e traballo por parte do alumno.

Ó remate do curso pásase unha enquisa anónima para valorar a práctica docente.

É convinte que a profesora tamén realice a súa propia autoavaliación. A autoavaliación implica un proceso de auto-reflexión, un mirar cara atrás tentando de analizar erros e deficiencias detectadas co galo de superalas no futuro.

O momento axeitado pode ser ó comezar o segundo e terceiro trimestre, mediante un test realizado de xeito anónimo onde se puntúen aspectos coma:

- A información proporcionada sobre a programación, especialmente sobre os contidos e os criterios de avaliación
- A metodoloxía utilizada para cada tipo de contido
- A adecuación dos instrumentos de avaliación ós contidos e criterios de avaliación

- Calquera outro que poida ser de interese para a mellora do proceso de ensino-aprendizaxe

8 Medidas de atención á diversidade

8.1. Procedemento para a realización da avaliación inicial

A avaliación inicial faise cos datos que aporta o titor e mais os que se poidan observar nos primeiros días de curso.

Realízase ó comezo do curso para detectar a diversidade do alumnado, aínda que é durante o proceso de ensino-aprendizaxe onde se poderán coñecer aspectos máis concretos de cada un dos meus alumnos.

Neste módulo faise unha avaliación inicial de coñecementos do módulo que consta dunha batería de preguntas sobre a materia que se vai a impartir, para coñecer o grado de coñecementos do grupo, esta proba volverá a pasarse a cada alumno ó final de curso para que o propio alumno faga un exame de avaliación do aprendido.

Tamén se pide ao alumnado que cubra un cuestionario sobre os motivos que o trouxeron ao ciclo, así coma as súas expectativas respecto a esta formación.

8.2. Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

As medidas de reforzo proporanse segundo as necesidades detectadas no alumno, en conxunto co titor e mais co departamento de orientación.

Estas medidas permitirán concretar e relacionar os diversos contidos, consolidado os coñecementos básicos que pretendo acaden os meus alumnos/as. Entre elas están:

- As explicacións individualizadas,
- A elaboración de esquemas sinxelos,
- Traballo que busquen a concreción do esencial,
- Repetición de supostos, técnicas, etc.

9 Aspectos transversais

9.1. Programación da educación en valores

A educación en valores é fundamental na formación dos profesionais da saúde, especialmente para os futuros TCAE, así desde o módulo preténdese colaborar para que os alumnos traballen os aspectos seguintes:

1. Respeto: Fomentar o respecto cara aos pacientes, as súas familias e os compañeiros de traballo. Isto inclúe a consideración pola dignidade e os dereitos de cada individuo.
 2. Empatía: Desenvolver a capacidade de poñerse no lugar do paciente, entendendo as súas emocións e necesidades. A empatía é crucial para brindar unha atención centrada na persoa.
 3. Responsabilidade: Promover a responsabilidade no desempeño das tarefas e no coidado dos pacientes. Isto implica ser consciente das propias accións e as súas consecuencias.
 4. Solidariedade: Fomentar un sentido de solidariedade e traballo en equipo entre os profesionais da saúde, recoñecendo que o benestar do paciente é un esforzo conxunto.
 5. Ética profesional: Inculcar principios éticos que guíen a práctica de enfermmería, como a confidencialidade, a honestidade e a integridade no trato cos pacientes.
 6. Compromiso coa calidade: Valorar a importancia de ofrecer unha atención de calidade, o que inclúe a actualización constante de coñecementos e habilidades.
 7. Diversidade e Inclusión: Recoñecer e respectar a diversidade cultural, social e persoal dos pacientes, adaptando a atención ás súas necesidades específicas.
 8. Autonomía: Fomentar o respecto pola autonomía do paciente, apoiando o seu dereito para tomar decisións informadas sobre a súa saúde e tratamento.
 9. Compañión: Desenvolver unha actitude compasiva cara ao sufrimento dos demais, o que pode mellorar a experiencia do paciente e a súa recuperación.
 10. Formación continua: Valorar a educación continua como un medio para mellorar a práctica profesional e adaptarse aos cambios no ámbito da saúde.
- Incorporar estes valores ao módulo de Técnicas Básicas de Enfermería non solo enriquecerá a formación dos estudantes, se non que tamén contribuirá a formar profesionais máis íntegros e comprometidos coa súa labor no coidado da saúde.

9.2. Actividades complementarias e extraescolares

As actividades programáranse de acordo co equipo docente para buscar un aproveitamento transversal da actividade. En xeral terán como obxectivo o acercamento do alumnado ó mundo laboral e o coñecemento das actividades relacionadas coa súa profesión na contorna do centro.